

Ábrahám élete

Lekció: Gal. 4.21-31.
Textus: Gen. 21.1-21.

1999. máj. 30.
Gazdagrét

A beteljesedett ígélet

Mennyi idő telt el azóta, hogy Isten megszólította Ábrahámot: *"Menj el földedről, rokonságod közül és Atyád házából arra a földre, amelyet mutatok neked! Nagy néppé teszek, és megáldalak, nagyra teszem nevedet, és áldás leszel."* (Gen.12.1-2)! Ábrahám engedelmeskedett, és *"elindult, nem tudva, hova megy"* (Zsid.11.8). Láttuk, amint Isten újra és újra megjelent neki, megerősítve ígéletét. Láttuk Ábrahámot hitből cselekedni, és láttuk rettegni és félni is. Láttuk, amint ott áll Isten előtt, és bátran imádkozik Szodomáért, és láttuk, amint feleségét idegen uralkodó házába adja. Láttuk, amint királyokat ver le, és láttuk, amint megpróbál Istennek besegíteni, és Hágártól nemz fiat magának. Minden győzelem és minden kudarc között azonban egy kérdés mindvégig megoldatlan, megválaszolatlan maradt: mi van Isten ígéletével? Az egész történeten végighúzódik a feszültség: lesz-e Ábrahámnak Sárától gyereke?

Ma azt olvastuk, hogy beteljesedett az ígélet, Ábrahámnak és Sárának fia született. Jöjjetek, és igénk alapján halljuk meg, mit üzen a Szentlélek nekünk Isten ígéreteinek beteljesedéséről. Ez azért nem "akadémikus kérdés" számunkra, mert a *hitben* élt élet, definíció szerint is, csak *ígéretekre* tekintő élet lehet.

I. Az ígérek beteljesítésének ideje Isten kezében van

Az ígélet, amely Ábrahám egész életét gyökerestül megváltoztatta, 25 éven keresztül "csak" ígélet volt. Ábrahám 25 éven keresztül úgy élt, úgy dolgozott, úgy hozott döntéseket, mint akinek gyermeke lesz, mind akitől egy nép származik, mint akinek utódaié lesz a föld, ahol jövevényként sátorozott - és közben ebből nem látott semmit. Ez alatt az idő alatt napról napra kisebb lett az esélye annak, hogy Sára megfogant, egészen addig, amíg mindez biológiailag vált képtelenséggé (18.11). Képzeli el Ábrahám helyzetét. Isten szól, ő hisz és engedelmeskedik, és várja, mikor válik valósággá Isten szava. Eltelik az első év, és Sára nem vár gyermeket. Jön az újabb évforduló, és még mindig semmi. Egy idő után egyre nyomasztóbb ez a helyzet. Isten cselekszik Ábrahám életében, egyre több mindenben ismeri meg az ő hűségét és hatalmát, az Úr szövetséget köt vele, és megerősíti az ígéletet többször is - de még mindig semmi. Tudjuk, hogy ez a várakozás küzdelmes és nehéz a pátriarcha életében. Hite nem valami statikus, megingathatatlan, szobormerev bizonyosság. És egyszer csak, 25 évvel az ígélet első elhangzása után, *"meglátogatta az Úr Sárát"*.

A szentíró a születés leírásában hangsúlyosan élénkdja, hogy mindez nem véletlen, hogy Isten nem valamiféle szeszélyből, vagy más elfoglaltságai miatt cselekedte meg most a csodát. *"...meglátogatta az Úr Sárát, ahogyan megmondta, és úgy cselekedett az Úr Sárával, ahogy megígérte."* Isten saját terve szerint cselekszik. A következő vers megerősíti ezt: *"abban az időben, amelyet megígért neki az Isten"*. Istennek ez az ígérete egy évvel korábban hangzott el, amikor Ábrahám megvendégelte az Úr követeit Mamré tögyesében.

Ígélet - és beteljesedés. Miért kellett 25 éven át hinni és küzdeni Ábrahámnak? Mi lett volna, ha Isten csak egy évet várakoztatta volna? Valószínű, hogy Ábrahám nem lett volna minden hívők atyja. Nem ismeri meg sem Istent, sem önmagát. Nem tanulja meg, hogy egész életében Istenen kell függenie. Nem formálódik át jelleme, nem mélyül el a hite. Nem éli át Istennek a meddőségben is életet adó hatalmát.

Mennyien vannak, akik éppen ezen a ponton csüggedtek el. Istennek egy ígéletére hittel ráálltál. Telve voltál lelkesedéssel, bizalommal, a győzelem bizonyosságával: Isten hatalmas és hűséges, és beteljesíti, amit ígért! De a várva várt beteljesedés nem érkezett el. A napok, a hónapok, az évek telnek, és még mindig semmi. Még mindig nem tudom, hogy ki lesz a társam, még mindig nem kaptam választ kínzó kérdéseimre, még mindig nem hallgattatott meg imádságom valakinek a

megteréséért - és folytathatnánk a sort. Az elkeseredésben, az elbizonytalanodásban lásd meg: *az ígérek beteljesedésének ideje Isten kezében van*. Ő nem késik, nem alszik el, nem felejt el, hanem saját bölcs tervét viszi végig, miközben hitre és hűségre nevel.

II. Isten ígérete beteljesedik ott is, ahol az emberi lehetőségek végleg kimerültek

Ebben a jelentőségéhez képest szűkszavú leírásban (v.1-8) a szentíró rámutat arra, hogy Izsák születése egyedül Isten teremő hatalmának következménye. A következő kifejezésekkel hangsúlyozza ezt a szöveg: "Ábrahám öregkora" (2X), "Ábrahám száz esztendő volt", valamint Sára kérdése: *"Ki jósolta volna meg még Ábrahámnak, hogy fog még Sára fiaikat szoptatni?"* (amire a válasz, hogy senki - kivéve Isten). A korábbi fejezetek is egyértelművé tették, hogy biológiailag képtelenség, hogy ennek a párnak gyermeke legyen. Mindez Isten nagyságát és közbeavatkozását teszi egyértelművé: senki sem mondhatja, hogy véletlen, ami történt. Ott látszik meg dicsősége, ahol minden emberi erőforrás, lehetőség és reménység kifulladás.

Erre utal Pál a Római levélben is, amikor azt írja Ábrahámról, hogy *"reménység ellenére is reménykedve hitte, hogy sok nép atyjává lesz..."*. (Róm.4.18.) ugyanitt írja az apostol, hogy Ábrahám *"hitte, hogy Isten megeleveníti a holtakat, és létre hívja a nem létezőket."* Ez azért fontos számunkra, mert megerősíti az alaptételünket, hogy Istennek, ahhoz, hogy ígéreteit beteljesítse, nem szükséges az emberi lehetőségek elérhető volta. Pál semmiből való teremtről és halálból való feltámasztásról beszél ezen a helyen, Ábrahám utódjával kapcsolatban.

Mindezt pedig azért fontos megjegyeznünk és emlékezetünkbe vésnünk, mert ha az idő múlásával gyakran meginog hitünk abban, amit Isten ígért, még inkább így van ez akkor, amikor a lehetőségeket látjuk elveszni. Sokszor addig van hitünk Isten ígéretében, ameddig minden adott ahhoz, hogy az beteljesedjen. Amikor azonban Isten mindezeket elkezd elvenni, hitünk pedig reménytelenséggé vagy félelemmé lesz, akkor kiderül, hogy előzőleg nem Istenben bízunk, hanem saját erőforrásainkban vagy körülményeinkben. Egészen más azt mondani, hogy Isten ajándékaként várjuk, hogy gyermekünk legyen akkor, amikor fiatalok és egészségesek vagyunk, mint akkor, ha idősök vagyunk. Ismerjük fel Ábrahám történetéből, hogy Isten nincs kötve a mi értelmünk, vagy a mi világunk semmilyen korlátjához, vagy lehetőségéhez. Amikor ő ígéreteit be akarja teljesíteni életünkben, vonatkozzanak azok bármire is, úgy cselekszik, mint amikor a semmiből terem, vagy mint amikor a halottnak életet ad! Milyen szármalmas, ha a belévetett hitünk azon múlik, hogy mi lehetségesnek ítéljük-e meg azt, amit ígért, vagy pedig úgy látjuk, hogy a feltételek nem adóttak hozzá.

III. Isten ígéretének beteljesedése igazi örömet hoz

Ezt a pontot egy szövegbeli nehézség tisztázásával kell kezdenünk. Az Újfordítású Biblia így fordítja a 6. verset: *"Nevetségessé tett engem az Isten, kinevet mindenki, aki csak hallja"*. Ez esetben Sára azt mondja, nevetséges, hogy valaki ilyen öreg korban gyermeket szüljön, és mindenki, aki csak megtudja, ki is fogja őt nevetni. Ez a fordítás összhangban van azzal, hogy maga Sára már nevetett korábban hitetlenségében, hiszen amikor hallotta, hogy az angyal azt mondja Ábrahámnak, hogy gyermeke fog születni egy év múlva, Sára kinevette őt (18.12; Ábrahám is nevetett ugyanígy, 17.17). Aki kinevette Istent, az válik most mások előtt a nevetség tárgyává - értelmezi a szöveget ez a fordítás.

Ugyanakkor azonban a szöveg megengedi, valamint mind más bibliafordítások, mind a szituáció, amely előttünk áll támogatja, hogy másképpen értsük ezt a verset. Szó szerinti: *"Nevetést szerzett nekem az Isten, aki csak hallja nevet nekem/velem/rajtam"*. A valószínűbb értelmezés: Sára itt arról beszél, hogy Isten kegyelme megneveltette, megörvendeztette, és mindenki, aki hall erről a csodáról, vele együtt fog örülni. Miért kiáltana fel keserűen, hogy ezentúl mindenki engem fog kinevetni, amikor ilyen öröm érte? Isten ígérete, amelyet Sára kinevetett keserűségében, beteljesedvén olyan örömet hozott az asszonynak, ami felszabadult nevetésben jelenik meg. Fontos

még itt megjegyeznünk, hogy az Izsák név, amelyet Ábrahám Isten parancsára adott a fiúnak, azt jelenti, hogy "ő nevet".

Isten ígéreteinek beteljesedése örömet hoz a megkeseredett, sokat szenvedett, csalódott ember szívébe. Itt válik igazzá, amit a zsoltáros mond: *"Akik könnyezve vetettek, ujjongva arassanak! Aki sírva indul, mikor vetőmagját viszi, ujjongva érkezék, ha kéréit hozza!"* (Zsolt.126.5-6). Ez a nevetés, amellyel Isten tölti meg a szánkat (Zsolt.126.2) megelégtőbb minden más nevetésnél, és teljesebb minden más örömnél. Az az ember, aki kitart a hitben, azaz Isten ígéreteire nézve alakítja az életét még akkor is, ha egyelőre nem lát abból sokat, megkóstolja ezt az örömet. Részben itt, e világban, de teljességében ott, ahova Jézus Krisztus váltott meg bennünket. Ez a világ mindenben örömet, azonnali örömet kínál. A fiataloknak minden a "bulikat" hirdeti. De az a nevetés, amit e világ ad, bár azonnali, de rövidtávú, és édessége keserűségbe csap át. Az, amelyet Isten ad a benne bízónak, nem jár kétségek, kitartás, türelem, esetleg könnyek nélkül, de maradandó és mindennél édesebb. Melyiket választjuk?

IV. Az ígéretekre tekintő élet kizárólagossága

A mai ige második részében a két fiú, Izsák és Izmael állnak előttünk, miután Izsákot elválasztották anyjától. A konfliktus akkor kezdődik, amikor Sára nevetni, azaz inkább gúnyolódni (szó szerint "izsákkodni") látja szolgálójának, Hágárnak a fiát. Ábrahám azt kéri, hogy kergesse el Hágárt is, Izmaelt is, mert a szolgáló fia nem örökölhet majd együtt az ő fiával. Sára keménységével, szeretetlenségével szembenáll Ábrahám viselkedése. Őt nagyon bántja, amit Sára kér, majd azért teszi mégis meg, mert Isten is ezt mondja neki. Ábrahám Hágár és Izmael iránti szeretete tűnik ki abból, ahogy elbocsátja őket.

Fontos, hogy Isten nem Sára féltékenységével és szeretetlenségével azonosul, amikor azt mondja Ábrahámnak, hogy tegyen felesége kérése szerint. Egyszerűen csak arról van szó, hogy terve egybeesik Sára szándékával: Izmael nem örökölhet Izsákkal. Isten azonban gondoskodik a kétségbeesett Hágárról, aki saját és fia életéről lemondott, meghallgatja Izmael imádságát, és biztosítja őket arról, hogy Izmaeltől is nagy nép fog származni. A kulcsmondat ebben a részben az, amit Pál apostol is idéz a Galatákhöz írt levelében: *"Kergesd el ...mert nem örökölhet ennek a szolgálónak a fia az én fiammal, Izsákkal!"*. Itt Isten kiválasztó munkájával állunk szemben. Bár megáldja és megóvjá Izmaelt, akitől egy nép származik majd, az ígéretet, amely alapján Ábrahám elindult Háránból "nem tudván, hogy hova megy", csak Izsák örököli. Ő az igazi utód, ő az ígéret gyermeke, aki nem természetes módon született, mint Izmael, hanem Isten csodálatos, a semmiből teremtető, a meddőt életre hívó munkája által.

Pál apostol a két asszonyt és a két fiút az Ószövetség és Újszövetség allegóriájaként állítja eléünk. Hágár és Izmael az emberi lehetőséget, Sára és Izsák az isteni ajándékot szimbolizálják. Izmael a cselekedetek, Izsák a hit gyümölcsét jelenti. Az egyik a szolgaságot, a másik a szabadságot hordozza magában. Az egyik a testtől való születés képe (ha valaki zsidó, tagja Isten népének), a másik a Lélektől való születés képe (csak az tartozik Istenhez, aki újjászületett). A kettő azonban nem élhet egy fedél alatt. Ahogyan el kellett hagynia Izmaelnek Ábrahám házát, ugyanúgy el kell hagynia mindannak, amit ma Izmael szimbolizál, azok életét, aki az ígéretből, az ígéretre nézve, hitből élnek. Ez az ígéretre tekintő élet kizárólagossága.

- * Vagy egyedül Jézus Krisztusban bízunk, hogy haláláért Isten tisztává tett minket, vagy pedig azt gondoljuk, hogy a mi jó dolgainkkal besegíthetünk neki.
- * Vagy teljesen átadtuk magunkat Jézus Krisztusnak, és új életben járunk, mert a Szentlélek újjászült minket, vagy régi életünket próbáljuk megjobbitani - saját erőnkől, de hiába.
- * Vagy teljesen rábízunk magukat Isten ígéreteire, tudván, hogy akkor is megállnak, ha régóta várom már beteljesedését, valamint ha már látszólag semmi esély nincs erre, vagy úton-útfélen besegítek neki, mert nem vagyok hajlandó igazi hitben élni és járni?

Összefoglalva: Ki a te Istened? Egy gyenge erőtlen valaki, akihez néha odaszaladsz, előadva bajodat, de közben más biztosítékokat is keresve, vagy az Atya, a Fiú, és a Szentlélek Isten, aki a

holtakat megeleveníti, aki előszólítja azokat, amelyek nincsenek, aki szavával formálja és uralja egész életed? ÁMEN!